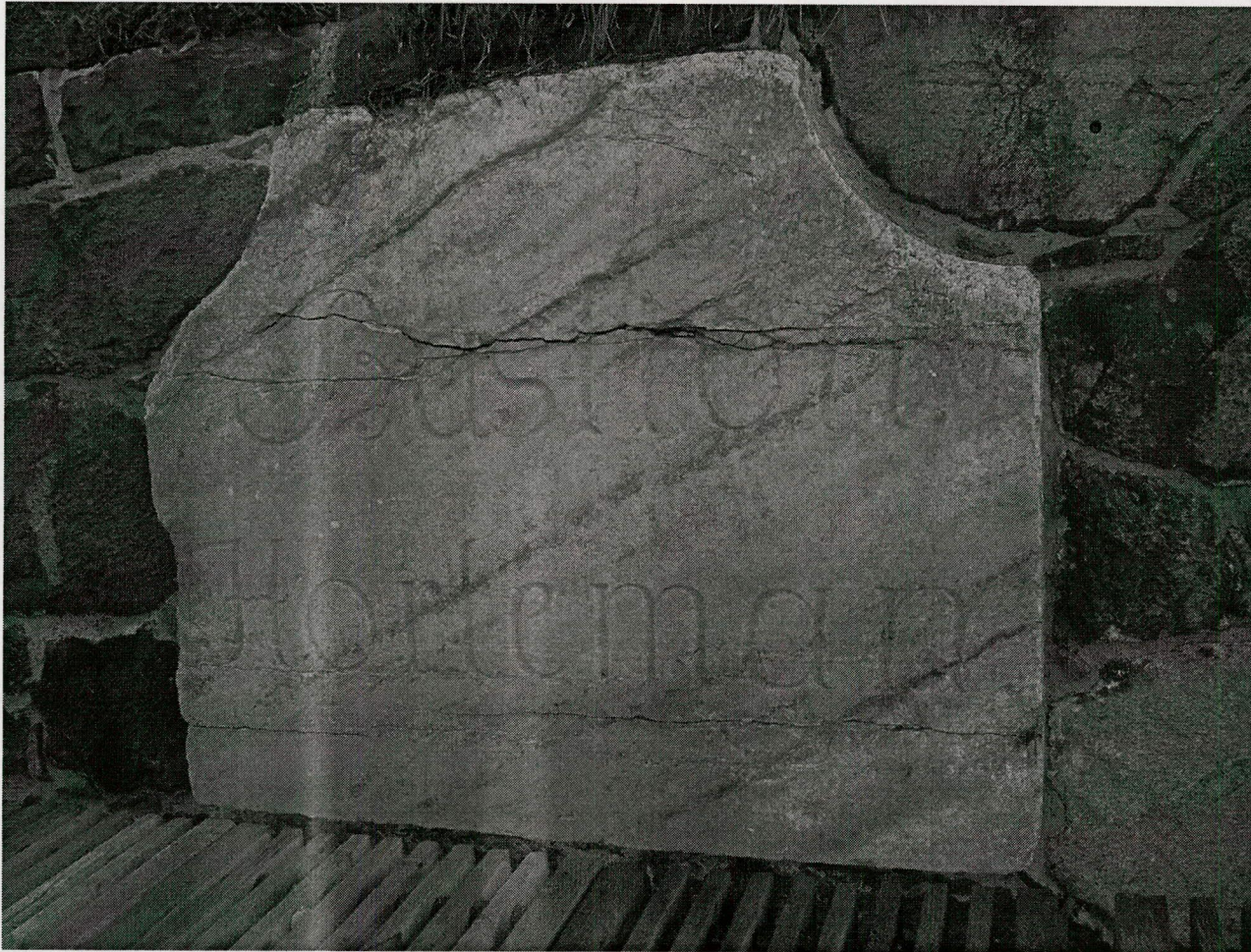

2.6.04
Elisa Heikkilä
MV/rho

Konservointiraportti Bastion Horleman, Suomenlinna

Ennen toimenpiteitä

Kohteen kuvaus, kunto ennen toimenpiteitä

Horlemanin Bastionin yläosassa sijaitseva kalkkikivilevy on pahasti halkeillut. Halkeilu on aiheutunut rankan ilmaston lisäksi kiven ominaisuuksista, lustakohdistista ja huonolaatuisuudesta.

Levyssä on 2-3 poikittaista halkeamaa, noin 0-3 mm.

Levyn päällä on runsaasti maa-ainesta ja pinta on yläosan reunoista erittäin haurasta. Materiaali on verkkomaisesti murenevaa.

Toimenpiteet

Työ tehtiin 1.6.2004.

Halkeamat puhdistettiin ja kostutettiin vedellä ja täytettiin laastilla mahdollisimman syväälle. Laastin koostumus oli:

kalkki : Kh (Jura) : hiekka : kalkkifilleri

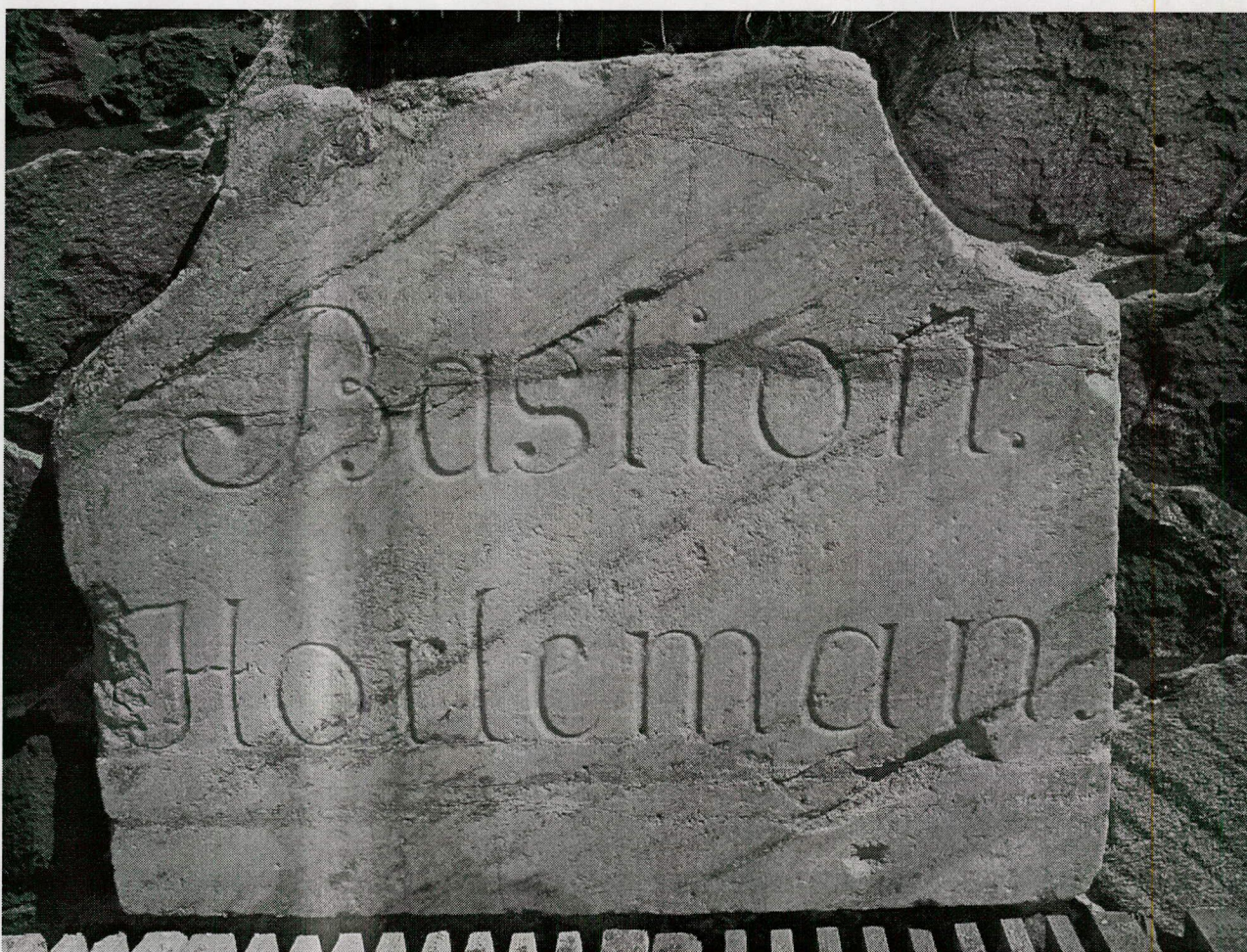
2 : 1 : 8½ : ½

Kalkit ja filleri olivat Suomenlinnasta, hiekka Optiroc 0-4 mm.

Laastia ei värjätty pigmenteillä, kuivuttuaan laasti on hieman vaaleampaa kuin kivi, mutta ei häiritsevästi.

B-kirjaimen kohdalla oli vanhaa kittimäistä, lähes valkoista, paikka-ainetta. Se poistettiin irtonaisilta osin, mutta sitä jäi osin laastin alle.

Levyn päältä poistettiin jonkin verran maa-ainesta ja hauraimmat kohdat peitettiin laastilla.

Toimenpiteiden jälkeen (kivi on osittain märkä ja laastipaikat näkyvät tummina).

Ilmasto-olosuhteet ja jälkihoito

Kiveen paistaa aurinko lähes koko päivän ja on myös tuulelle erittäin alttiina. Kun työ 1.6.04 suoritettiin oli aurinkoinen ilma ja noin +15 astetta.

Työmaalle annettiin ohjeet siirtää talven suojalaatikko kiven eteen vähentämään suoraa auringon porotusta laastin kuivumisprosessin ajaksi. Paikkoja tulee kastella tämä ja ensi viikko. Mahdollisuuksien mukaan laatikon päälle voi virittää pressun, jolloin kuivuminen hidastuu.

Dokumentointi

Kivestä otettiin digikuvia ennen ja jälkeen toimenpiteiden sekä niiden aikana. Kuvat löytyvät Museoviraston rakennushistorian osaston L: asemalta.

Jatkotoimenpiteet

Yläosa tulee kunnostaa. Mahdollista on laastilla kasvattaa yläreunoja veden poisohjaamiseksi, samalla laastikerros suojaisi murenevia reunoja. Toinen mahdollisuus on pellityksellä ohjata vesi vielä suuremmin pois kalkkikivestä.

Pinnassa on jonkin verran likaa, kiven voi pestä pehmeillä harjoilla tai sienillä, lämpimällä vedellä, varoen murenevia kohtia.

Kalkkikiveä on mahdollista konsolidoida jonkin verran kalkkivesisumutuksella, se vaatii kuitenkin useita kymmeniä toistokertoja. Sumutusta varten tulee olosuhteiden olla optimaaliset, lämpötilan & kosteuden suhteen.